

No. 27 Subat 1967

Akşam (İstanbul)

İstanbul mu, Ankara mı

1966 - 1967 mevsiminde İstanbul ve Ankara çeşitli sanat olaylarına sahne olmaktadır. Tiyatro, müzik, opera, bale, edebiyat, plastik sanatlar bakımından değerlendirilşi, sanımız ki niteliğini ve niceliğini de koyar ortaya. Bu saydıklarımıza sinemayı da ekleyebiliriz.

Bu yazımızda söz gelişi tiyatroları alıp inceleyerek bu iki kentin sahne sanatımızdaki asıl değerleri belirir. Ayrıca, sanat ve kültür ahs verisinin iki kentte toplanması, diğer kentlerin koskoca sanat mevsiminden «nasibini» alamayışı sorunlarının en büyüğü bizce. «İmtiyazsız, sınıfsız bir ulus» olmanın mutluluğunu tadamıyoruz henüz. Ekonomik konulara değinecek değiliz ama sanat alanında, hem «imtiyazın», hem de «sınıfın» en belirgin örneklerini veriyor yurdumuz.

İki büyük kentin sanat ve kültür yönünden karşılaştırılmasını yaptığımız vakit, yurt düzeyine yayılamamanın acı gerçekleri çıkıyor karşımıza. Örneğin İstanbul'da yada Ankara'da tiyatro konusunu alıp işlerken karşılaştırmanın sonucunu düşünmeden yurdun diğer kentleri çıkıyor karşınıza. İlk akla gelen Bölge Tiyatroları ve Bölge Konservatuarları sorunudur. Hükümetler geçici de olsa, kalıcı da; öncelikle bu çeşit sorunları bir çözüme bağlamak durumundadırlar.

TIYATRO okul değilmiş, eğitici olmazmış, öğretici de sayılmazmış. Ama eğlendirici olurmuş diyenler çıkıyor. Fazla ileri bir çıkış gibi geliyor insana. Hani Köroğlu'nun Koçaklamasına benziyor bu çıkış. Türkiye'nin problemleri, Batı örnekli tiyatrolarla bir tutuluyor. Eğlendirici tiyatrolarla görevimizi yapacağız ama sanatla ya da tiyatro ile hiç bir katkıda bulunamayacağız öyle mi?

B ÖYLE olduğunu bir an için kabul etsek bile, bulvar oyunları yada eğlendirici vodvillerle tiyatronun hiç bir problemi çözülemiyor. Hani bir çözülsede katılsak bu çeşit düşünen kişilere. Bütün sanat olaylarının iki kentte toplanmasına rağmen tiyatrolar en çok yakınıyorlar durumlarından. Bütçesiz özel tiyatrolar ödenekten, ödenekliler sansür belâsından sızlanıp dururlar. Oyuncu sıkıntısı da ayrı. Su halde, Devlet Konservatuarı ve İstanbul Belediye Konservatuarı iki kentin artan tiyatro sayılarına karşı oyuncu yetiştiremiyor. Her kendini «star» sanan bir tiyatro kurarsa, plânsız kalkınma örneği tiyatro enflasyonu doğar bugünkü gibi.

I STANBUL ve Ankara'da biriken tiyatrolar, kendiliklerinden kalkıp yurdu dolasmazlar. Ancak para kazanmak için geziler düzenlenir. Devlet eliyle yurdun tiyatro ve konservatuar ihtiyaçları karşılanırsa istenen sanat politikası gerçekleştirilebilir. Aksi halde, iki büyük kentte toplanan tiyatrolarla belli orandaki seyircilerin eğlence aracı olmaktan ileri gidilemez.

Yurdunu ve koşullarını düşünmeden tiyatro gerçekleştirenler, ancak burjuva seyircisine hizmet etmiş olurlar.